

ЧРЕЗ
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

ДО
ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

КАСАЦИОННА ЖАЛБА

по гр. д. № **3435/2004** г. по описа на
Софийски градски съд, IV Г отд.

от
Севда Недкова Нанова

чрез адв. Маргарита Илиева, САК, ул.
“Върбица” № 7, ет. 4, 1504 София,
тел.: 943 4876, 0887 416 523

против

Решението по делото на Софийски
градски съд

Уважаема г-жо/ г-н Председател,

уважаеми Върховни Съдии,

не съм доволна от решението на Софийски градски съд, поради което на основание чл. 218а и сл. ГПК го обжалвам в срок. С обжалваното решение съдът отменя решението от 9.07.2004 г. на Софийски районен съд по гр. д. 1969/04 г. по описа на СРС, като отхвърля исквете ми с основание чл. 71, ал. 1, т. 1 и 3 от Закона за защита срещу дискриминацията (ЗЗсД) и ме осъжда да платя разноските на ответната страна. Обжалвам решението на СГС в частта, в която отхвърля иска ми с основание чл. 71, ал. 1, т. 1 ЗЗсД за установяване на дискриминация спрямо мен, основана на етническата ми принадлежност. В тази част решението не е окончателно и подлежи на обжалване, тъй като този ми иск не е за парично вземане, поради което чл. 218а, б. а) ГПК не е приложим към него. Не обжалвам решението в частта, в която отхвърля иска ми за обезщетение с основание чл. 71, ал. 1, т. 3 ЗЗсД, в която то е необжалваемо.

Основанията ми да обжалвам решението в частта, в която отхвърля иска ми за установяване на етническа дискриминация спрямо мен, са, че то е неправилно, защото 1) е необосновано, 2) постановено е при съществено нарушение на процесуалните правила и 3) противоречи на материалния закон.

1. Необоснованост

Фактическите констатации на съда противоречат на доказателствата по делото и на простата житейска логика.

Фактическите констатации на съда

а) Съдът не приема за установено, че е налице спрямо мен по-неблагоприятно третиране от страна на ответникова служителка. Същевременно, съдът приема за безспорно, че по отношение на мен от страна на ответникова служителка са отправени обиди, свързани с етническия ми произход – “мангали,” “смрадли,” “наглеждайте ги тези мърли”.

б) Съдът не приема за установено, да ми е отказано обслужване.

Тяхната неправилност

а) Изводът на съда, че, макар да съм грубо обиждана при осъществяване на достъп до обслужване при ответника, аз същевременно не съм третирана по-неблагоприятно, противоречи на здравия смисъл. Със сигурност нанасянето на расистки обиди не може да се приеме за благоприятно третиране, нито за нормално, неутрално такова. Със сигурност всякога, когато човек е подложен на обиди - каквито и да е, но още повече такива, свързани с етническия му произход - тя или той търпи неблагоприятно, лошо отношение. Доколкото не е установено, че всеки клиент, който потърси обслужване при ответника, бива подлаган на такива обиди, както бях аз, следва, че в сравнение с всеки друг клиент на ответника аз съм понесла по-неблагоприятно третиране. Простото сравнение между мен и другите клиенти на ответника, които не биват грубо обиждани, когато влизат в магазина му, сочи, че с мен неговата служителка се е отнесла по-зле, отколкото с тях. Изводът на съда, че, макар и обиждана, не съм била третирана по-неблагоприятно, е лишен от проста житейска логика. Той прави решението необосновано.

б) Изводът на съда, че не ми е било отказано обслужване при ответника пряко противоречи на доказателствата по делото. И двете разпитани свидетелки – и Михайлова, и Стефанова – непротиворечиво и безспорно установяват, че бях изгонена от магазина от ответниковата служителка – и с груби думи, и физически. Съдът необосновано не кредитира показанията на св. Михайлова, които установяват този факт. Тя била заинтересована от успеха на делото поради правозащитната си професионална дейност. Подобна логика би значела да не се кредитират показанията на никакви професионалисти относно въпроси от техните професии – да не се вярва на лекари, когато става дума за здравни въпроси, защото лекарите биха се удовлетворили професионално, ако се спечели съдебно дело за защита на нечие здраве; да не се вярва на активисти от сдружения за защита на правата на потребителите и за правото на достъп до обществена информация, защото и те биха се удовлетворили, ако тези права получат защита; да не се вярва по същата причина и на свидетели, ангажирани със закрилата на детето или на хората с увреждания или с какъвто и да било обществен интерес. Не е състоятелно приемането, че хората, ангажирани професионално или другояче с въпроси от обществен интерес, поради тази си ангажираност не заслужават вяра като свидетели. Този извод на съда сочи по-скоро на неговото предубеждение срещу правозащитната дейност срещу дискриминацията, отколкото на нещо друго.

Изводът на съда, че показанията на св. Михайлова не следвало да се кредитират, защото били косвени относно първия случай, в който ми бе отказано обслужване при ответника, също е необоснован. Първият случай, описан в исковата молба, не е процесният случай, той не е част от предмета на делото. Процесният случай е този от 2004 г. От значение е само неговото, на този втори случай, установяване. Първият случай служи само за контекст на процесния случай, фактическа предистория, в светлината на която да бъде правилно оценен процесният случай и разбрана неговата връзка с етническата

ми принадлежност. Първият случай дори не попада в темпоралното приложно поле на ЗЗсД. В този смисъл това, че показанията на св. Михайлова относно първия случай били косвени, е без значение за предмета на делото. За предмета на делото – процесният случай от 2004 г. – показанията ѝ са преки, тя е очевиден. Няма основание те да не бъдат кредитирани.

Съвсем отделно от това, съдът приема, че не ми е отказано обслужване, в пряко противоречие с показанията на св. Стефанова. Той изцяло пренебрегва тези показания, които са категорични за това, че бях изгонена от магазина. Съдът приема, че не ми е отказано обслужване и не съм третирана по-неблагоприятно, на базата на никакви доказателства. Няма по делото никакви доказателства, че, противно на твърденията ми и показанията на св. Стефанова и Михайлова, на мен всъщност ми е било предоставено безпрепятствено обслужване, при равни условия с всички други клиенти. Изводът на съда в този смисъл е безпочвен.

2. Съществено нарушение на процесуалните правила

а) Съдът прави фактическите си изводи, без изобщо да обсъжда показанията на св. Стефанова за това, че бях изгонена от ответниковия магазин и не ми бе позволено да разгледам и избера от стоката там. Съдът не посочва никакво основание да не кредитира тези показания в тази им част. Той просто ги премълчава. Същевременно им дава вяра, че съм била обиждана от ответниковата служителка, като приема това за безспорно. Немотивираният отказ на съда да вземе предвид показанията на св. Стефанова в частта, в която установяват, че бях изгонена от магазина на ответника и не ми бе позволено обслужване там, съставлява съществено процесуално нарушение.

б) Съществено процесуално нарушение е и отказът на съда да вярва на показанията на св. Михайлова само за това, че била професионален правозащитен адвокат и че показанията ѝ се разминавали с тези на св. Стефанова относно това дали аз и двете свидетелки сме били в магазина заедно. Относно доводите за това, защо е несъстоятелно да не се кредитират показанията на св. Михайлова заради професионалната ѝ правозащитна дейност, вж. по-горе предходната т. б), касаеща необосноваността на решението. Що се касае до противоречието в показанията на двете свидетелки относно това, дали трите сме били заедно в магазина, то – отделно от това, че има чисто житейски, човешки обяснения за него – в никакъв случай не може да обоснове извод, че процесната случка изобщо не се е случила, че мен въобще не са ме гонили и обиждали в ответниковия магазин. Самият съд не прави такъв извод. Той приема за безспорно, че съм била обиждана в ответниковия магазин, както го установяват и двете свидетелки. Същевременно, отказва да вярва на св. Михайлова, а св. Стефанова мълчаливо игнорира, за това, че бях изгонена от магазина. Подобна непоследователност и избирателност, освен че прави решението необосновано, съставлява и съществено процесуално нарушение, тъй като представлява произвол на съда при преценката на доказателствата.

3. Противоречие с материалния закон

Правните изводи на съда са незаконосъобразни.

Правните изводи на съда

Съдът заключава, че не е налице пряка дискриминация.

Тяхната неправилност

За да е налице пряка дискриминация, е достатъчно да е налице по-неблагоприятно третиране, за което да е повлиял етническият ми произход. По делото е безспорно установено по-неблагоприятното ми третиране, основано на етническият ми ромски произход, което се заключава в подлагането ми на расистки обиди и грубости и физическото ми отстраняване от магазина на ответника. Вж. по-горе относно необосноваността на извода на съда за липсата на по-неблагоприятно третиране. Изводът на съда, че установеното от него като безспорно мое подлагане на расистки обиди не съставлява пряка дискриминация, противоречи на закона. Вербалната расистка агресия съставлява пряка дискриминация, защото е по-неблагоприятно третиране в сравнение с всички онези, които не са заставени да я търпят поради етническият си произход.

На отделно правно основание, освен по-неблагоприятно третиране, т.е. пряка дискриминация, подлагането ми на расистки обиди и грубости при достъпа ми до услугите на ответника съставлява и накърняване на достойнството ми и създаване на обидна, враждебна и застрашителна среда за мен. Така, то съставлява, освен пряка дискриминация, и расистки тормоз като отделна форма на дискриминация съгласно определението на закона (чл. 5 вр. § 1, т. 1 от Допълнителната разпоредба на ЗЗсД). И на това основание изводът на съда, че не е налице дискриминация спрямо мен, е незаконосъобразен.

Неправилните изводи на съда, които обуславят неговото решение, съставляват неправилно прилагане на закона.

Гореизложените пороци на решението са основание то да бъде отменено.

Прилагам препис за ответника.

София,

8.03.2006 г.

С уважение,

адв. Маргарита Илиева